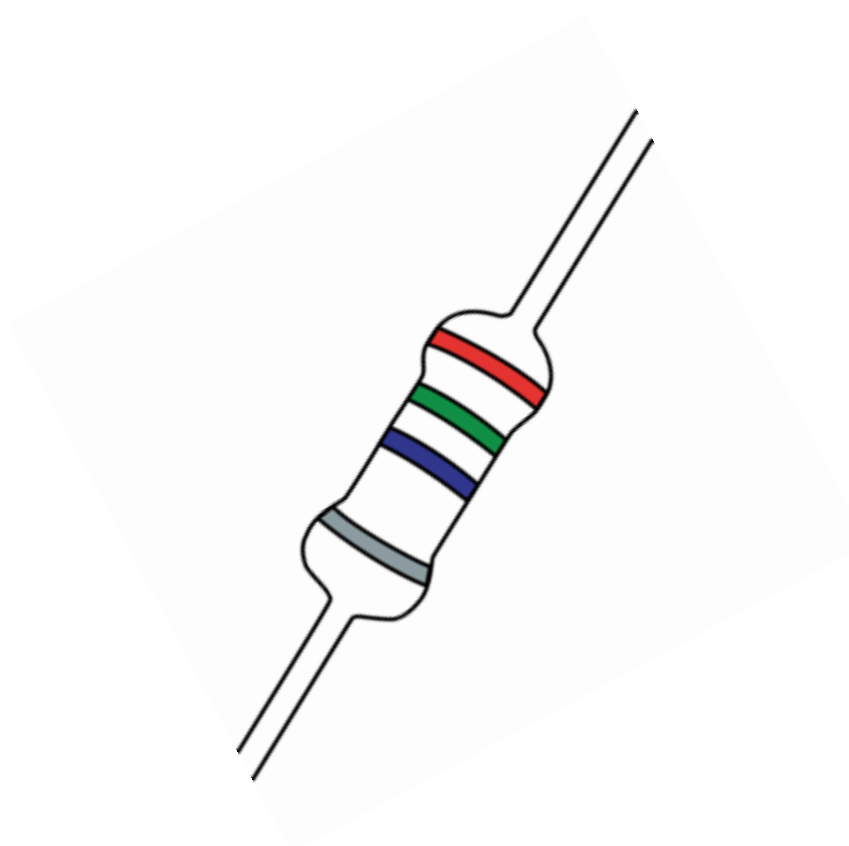

Föreläsning 5

Kondensator – Kapacitans

Spole - Induktans

Senaste föreläsningarna

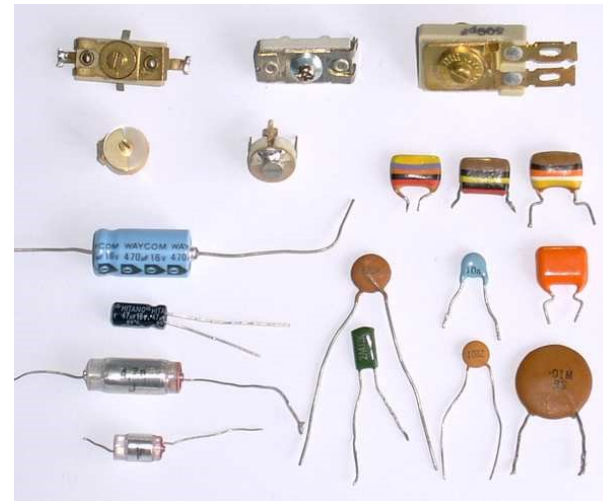

- Serie-och parallellkoppling av resistanser
- Strömgrening
- Spänningsdelning
- Nodanalys

- Tvåpol
- Thevenin och Nortonekvivalent
- Anpassning

- Superposition

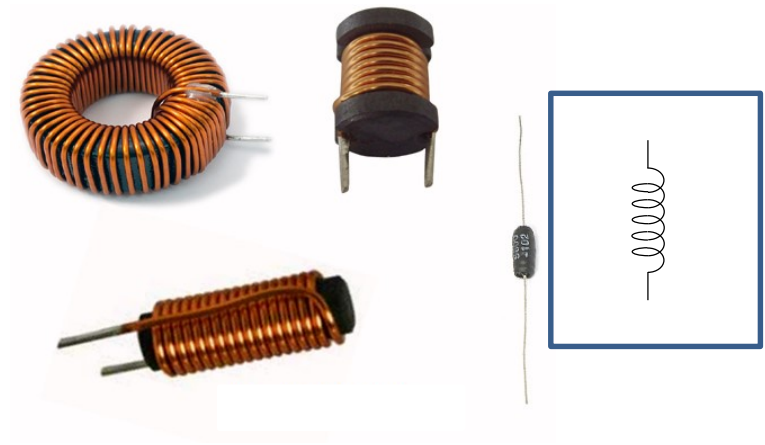
Vi kan nu analysera linjära, tidsberoende kretsar!

Dagens föreläsning

- Kondensator – Kapacitans - C

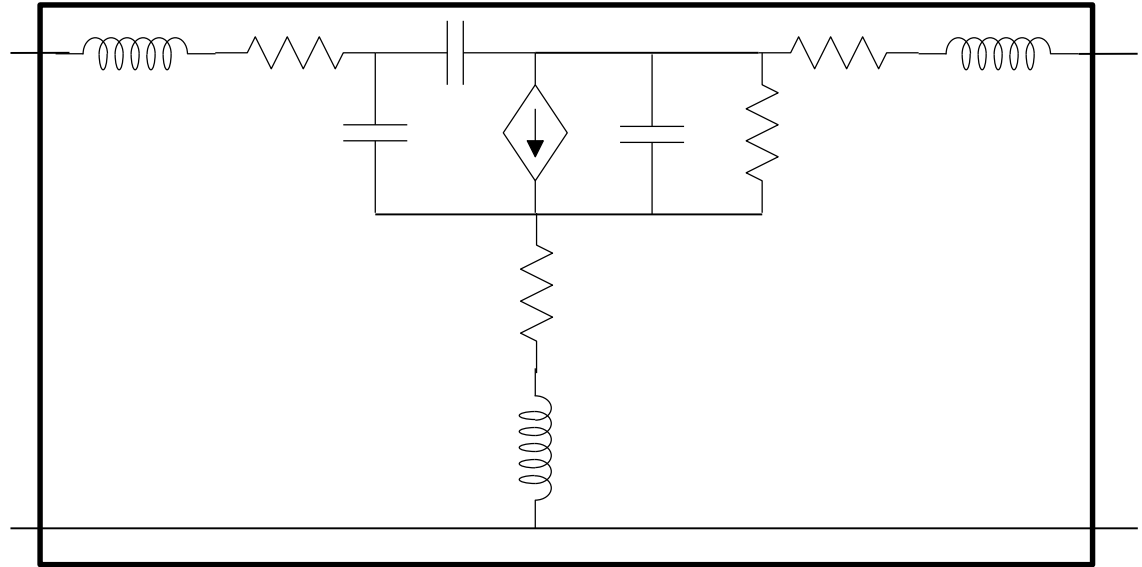
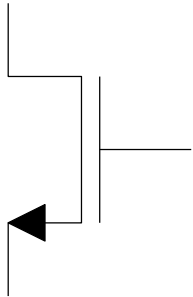
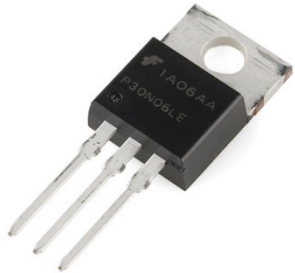

- Spole – Induktans - L

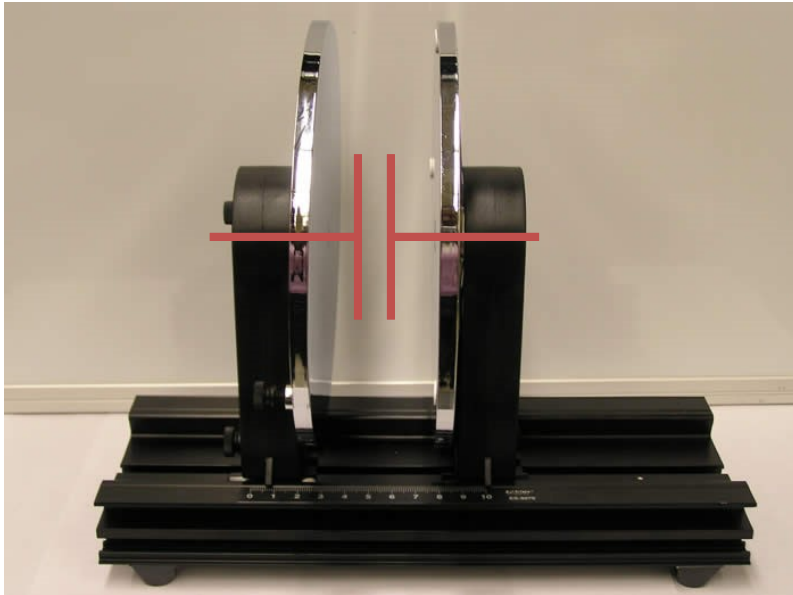
Hambley - 3.1-3.6

R,L,C – inte bara diskreta komponenter

Elektrisk modell av en transistor

Kapacitanser – finns mellan alla elektroder

$$C = \frac{\epsilon_r \epsilon_0 A}{d}$$

Dorit Chrysler

Theremin

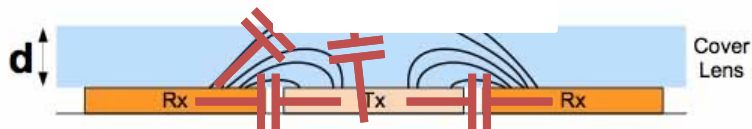
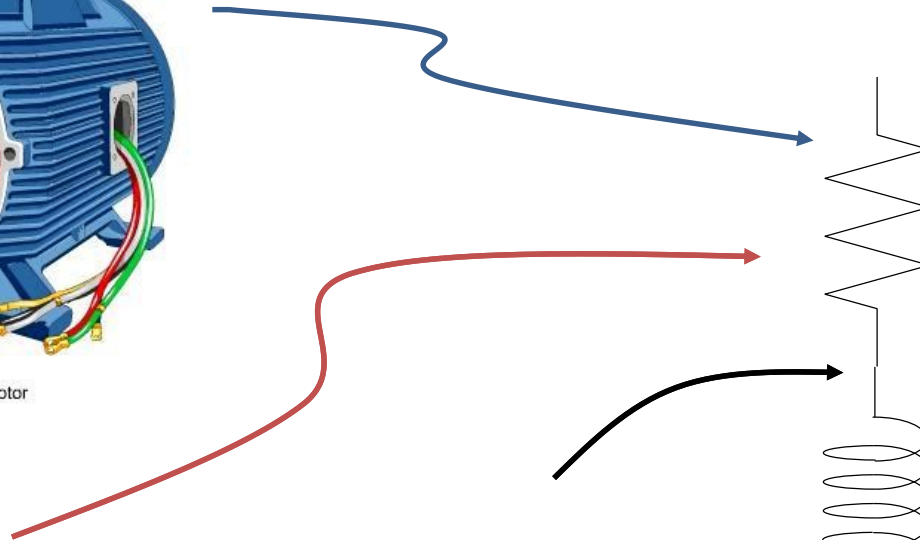
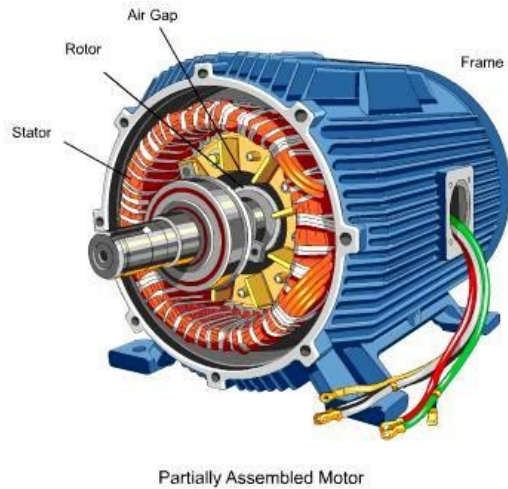

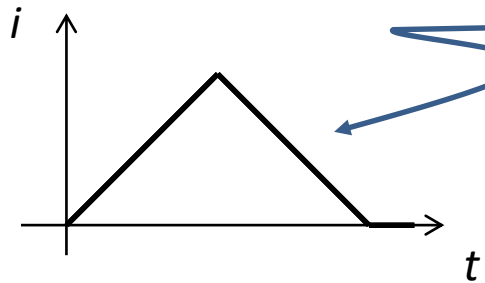
Figure 3. Charge Transfer Through the Cover Lens

Induktanser – spolar & långa ledningar

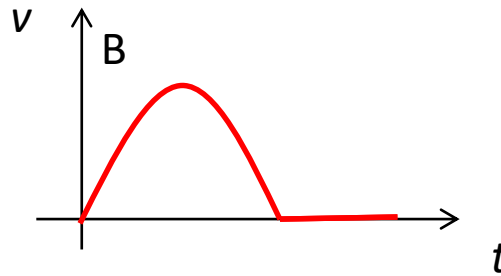
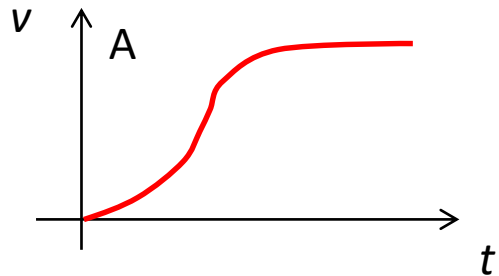
Vid höga frekvenser....

Uppladdning av kondensator

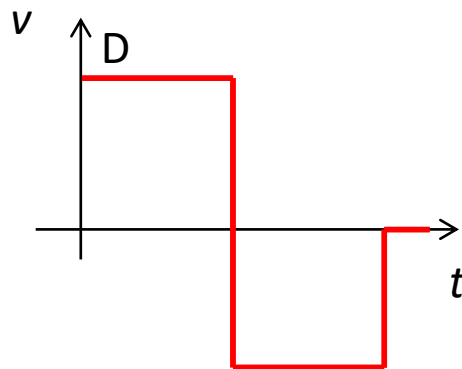
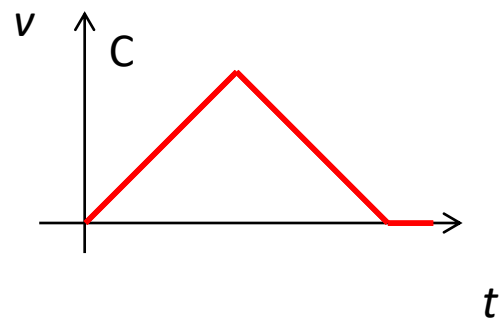

En kondensator laddas med en stöm $i(t)$.
Vilken är den resulterande spänningen $v(t)$?

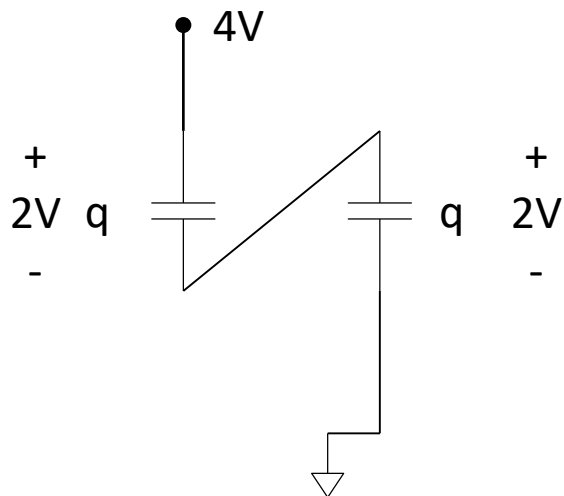
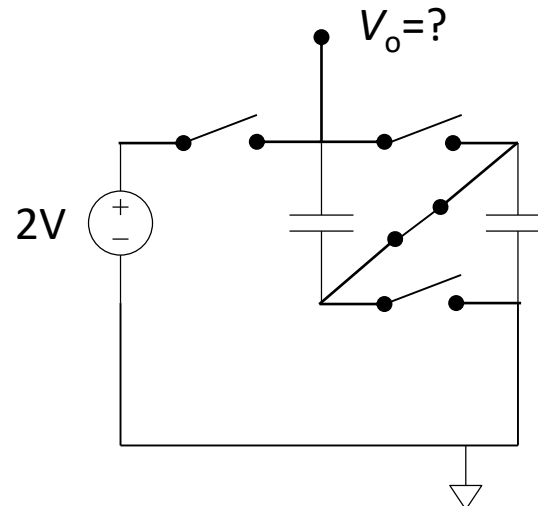
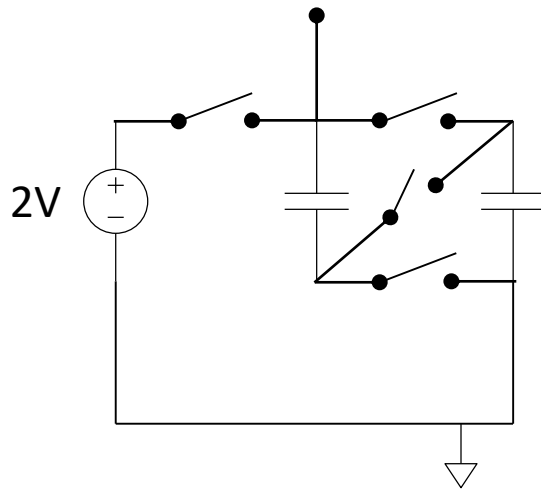
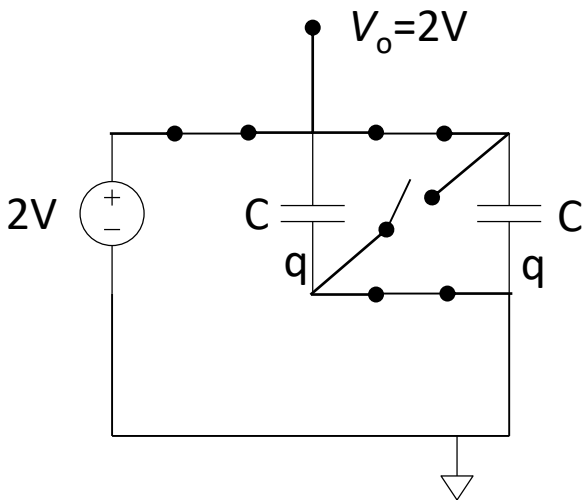
$$v(t) = \frac{1}{C} \int_0^t i(t) dt$$

E ??????

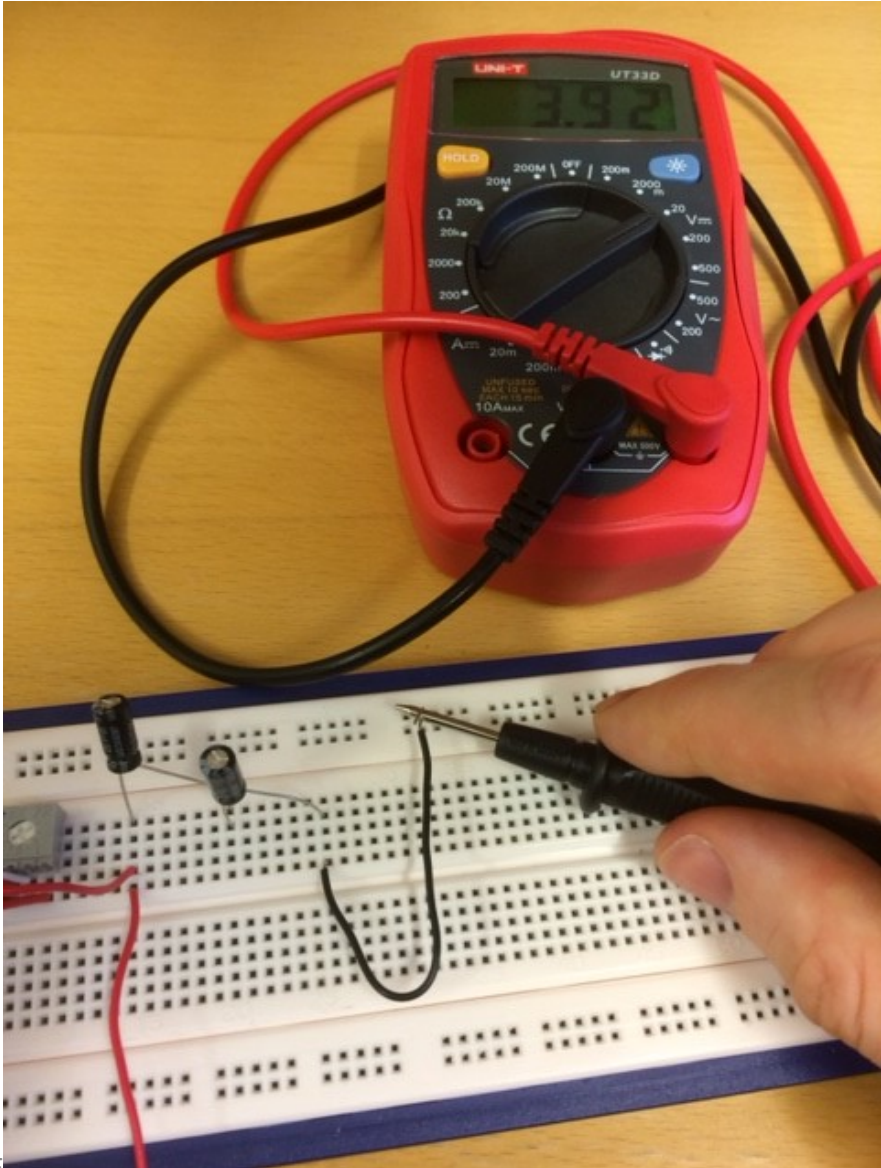
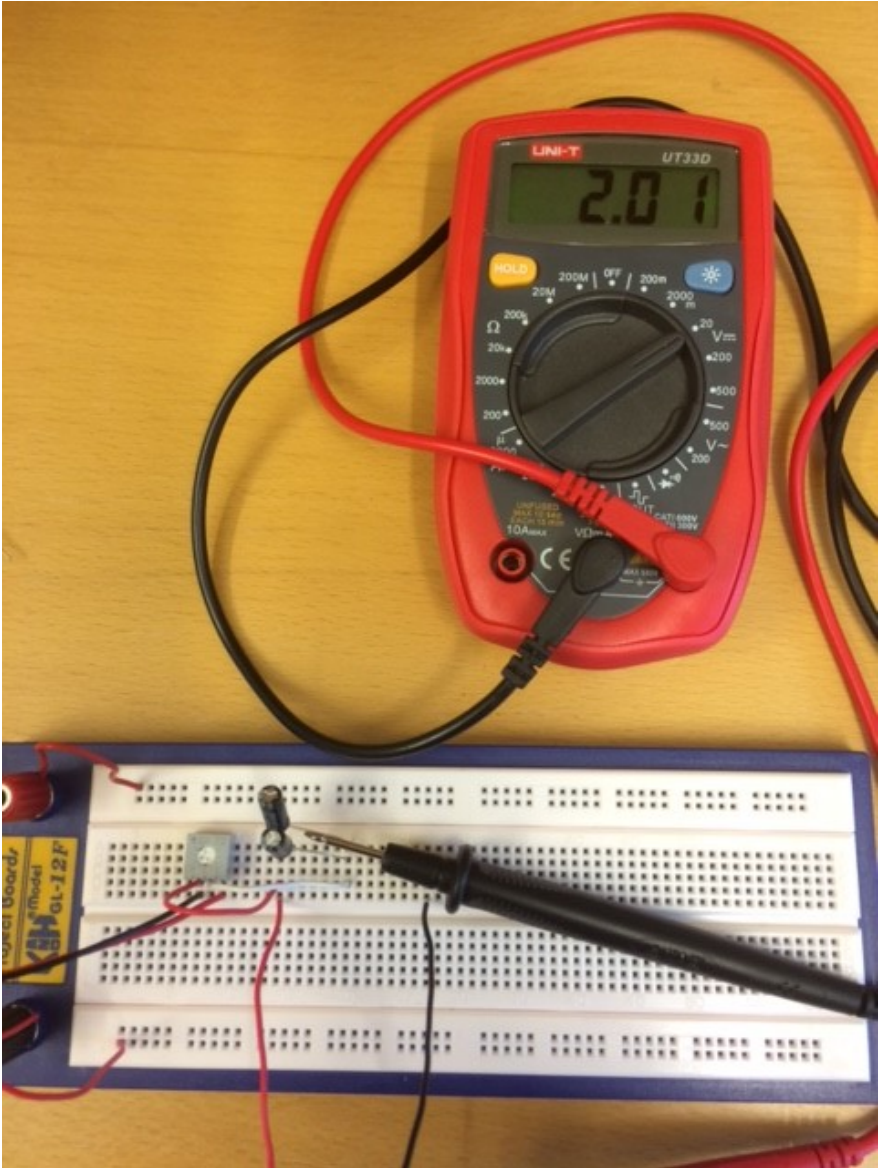
Tillämpningar : Spänningsdubblare (DC-DC omvandlare)

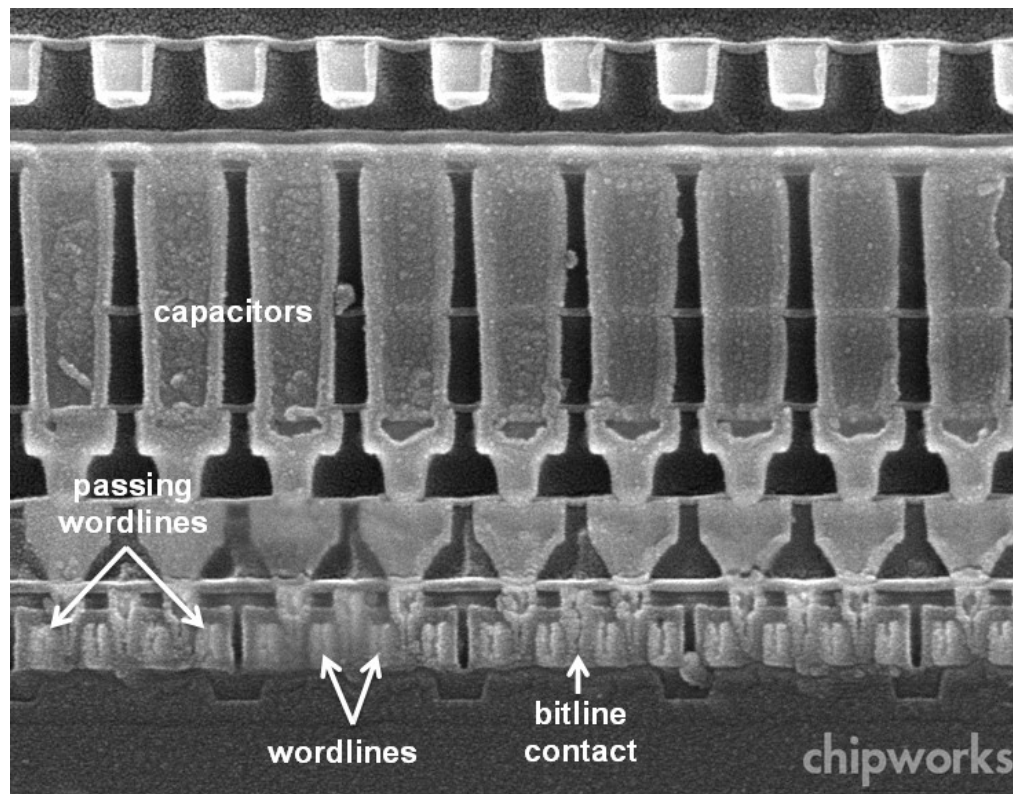
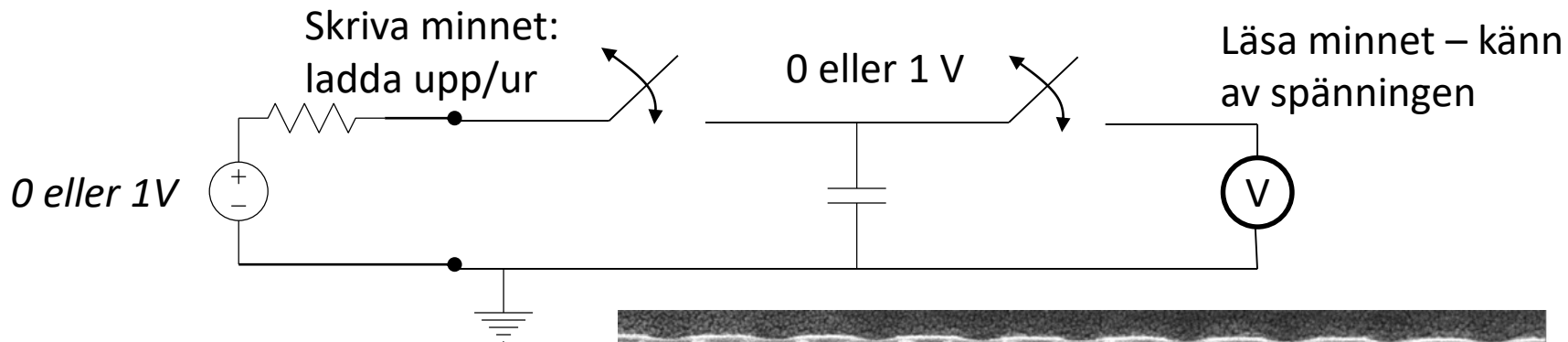
- Vi kan öka DC-spänningar genom nätverk av 'switchade' kondensatorer!!
- 'Strömbrytare' är transistorer
- En variant av 'Charge Pump'

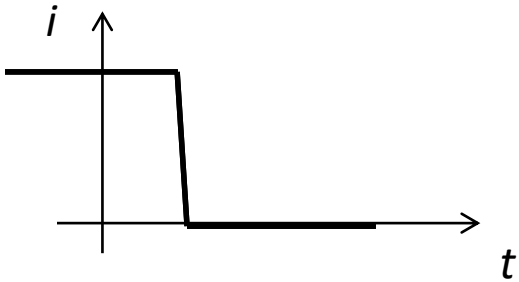
Tillämpningar : Spänningsdubblare (DC-DC omvandlare)

Tillämpningar Kondensator - DRAM

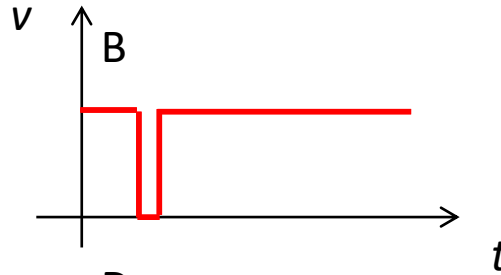
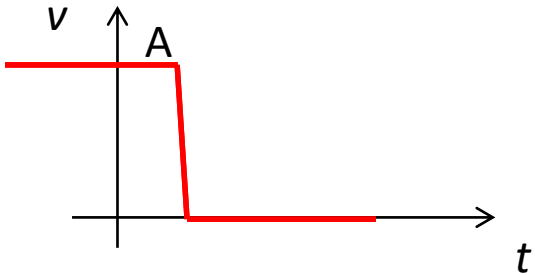

Transient i spole

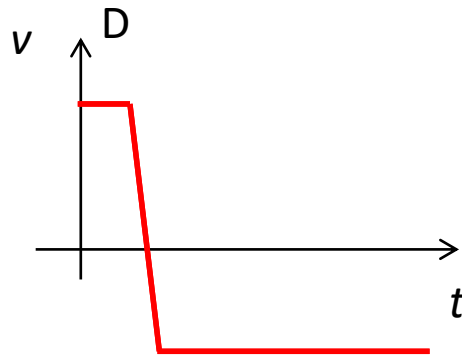
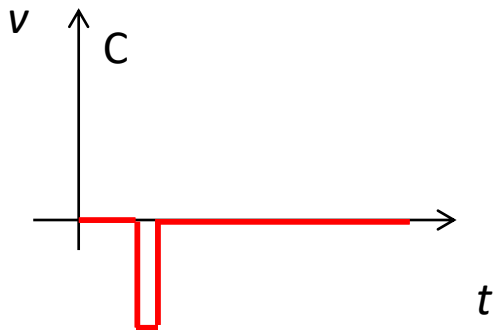

Strömmen genom en spole minskas nästan stegvis.
Vilken är den resulterande spänningen över spolen?

$$v(t) = L \frac{di(t)}{dt}$$

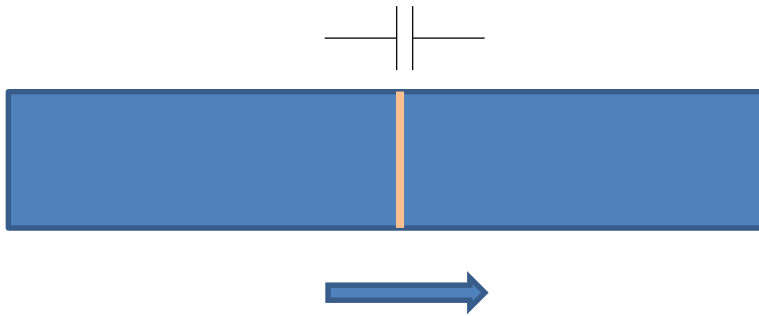

E ??????

Mekanisk Analogi

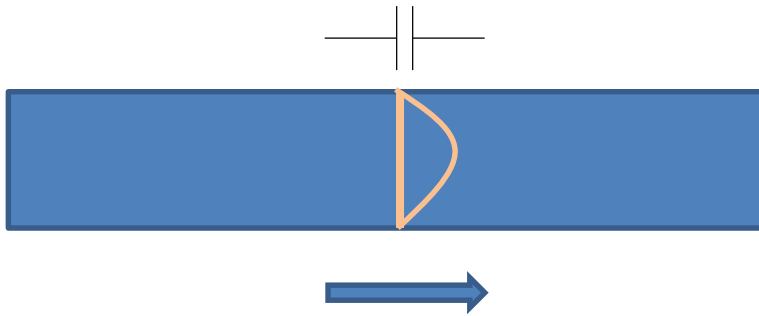

Kondensator $\sim$ rör med ett membran
Släpper inte igenom vatten (DC)
Förändring i tryck kan få det att bukta ut/in.

Mekanisk Analogi

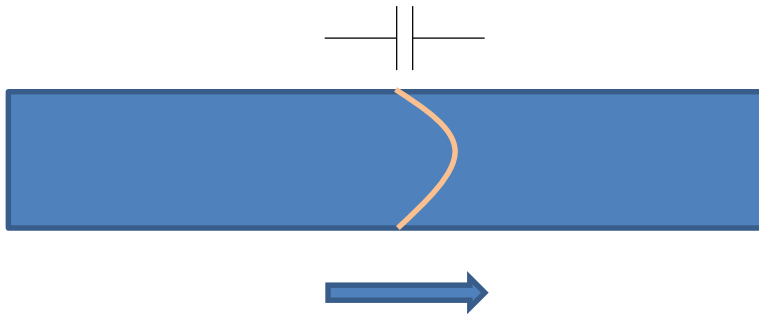
Ökande tryck

Kondensator $\sim$ rör med ett membran
Släpper inte igenom vatten (DC)
Förändring i tryck kan få det att bukta ut/in.

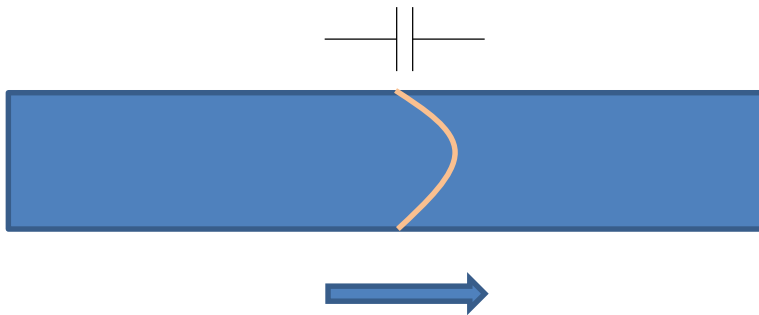
Mekanisk Analogi

Konstant tryck

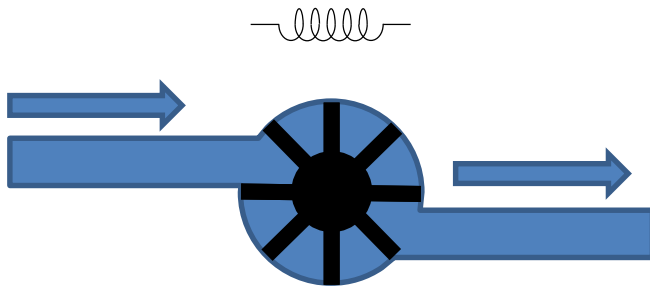

Kondensator $\sim$ rör med ett membran
Släpper inte igenom vatten (DC)
Förändring i tryck kan få det att bukta ut/in.

Mekanisk Analogi

Kondensator ~ rör med ett membran
Släpper inte igenom vatten (DC)
Förändring i tryck kan få det att bukta ut/in.

Spole ~ tungt, *frikctionsfritt* skovelhjul
Trögt att få det att börja 'snurra'
Trögt att få det att stoppa

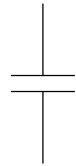
Sammanfattning:

Resistor:

$$i(t) = \frac{v(t)}{R}$$

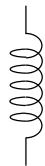
Kondensator:

$$i(t) = C \frac{dv(t)}{dt}$$
$$v(t) = \frac{1}{C} \int_{t_0}^t i(t) dt$$

Kan lagra elektrisk laddning (V)

Spole:

$$v(t) = L \frac{di(t)}{dt}$$
$$i(t) = \frac{1}{L} \int_{t_0}^t v(t) dt$$

Kan lagra ström (A)

Komplexa Tal / Seminarium

Teori/övningsuppgifter i pdf på hemsidan.

$$i^2 = -1$$

$$z = a + ib = |z|e^{i \arg z}$$

$$z = |z|(\cos(\theta) + i\sin(\theta))$$

